

Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра фінансів

Софія Теслюк

ЦИФРОВІ ФІНАНСИ

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА ВИКОНАННЯ
САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ**

Луцьк – 2022

УДК 336:004(07)

Т 36

Рекомендовано до опублікування науково-методичною радою
Волинського національного університету імені Лесі Українки

(протокол № 1 від __21 вересня__ 2022 р.).

Рецензенти:

Грудзевич Ю.І. – к.е.н., доцент кафедри обліку і оподаткування
Волинського національного університету імені Лесі Українки

Дзямулич М. І. – к.е.н., доцент кафедри економіки Луцького
національного технічного університету

Теслюк С. А.

Т 36 Цифрові фінанси: методичні вказівки до практичних занять та виконання
самостійної роботи (електронне видання). Луцьк: Волинський національний
університет імені Лесі Українки, 2022. 40 с.

Навчально-методичне видання розроблене з метою надання допомоги
студентам в організації роботи по підготовці до практичних занять. Методичні
рекомендації містять перелік питань, які виносяться для обговорення на
практичних заняттях, методичні рекомендації до проведення практичних
занять, кейси та рекомендовану літературу.

Рекомендовано для магістрів спеціальності 072 «Фінанси, банківська
справа та страхування».

УДК 336:004(07)

© Теслюк С. А., 2022

© Волинський національний
університет імені Лесі Українки, 2022

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
Структура навчальної дисципліни «Цифрові фінанси»	6
ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 1. Цифрові фінанси, їх роль і місце в цифровій економіці.....	8
ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 2. Електронний банкінг: поняття, класифікація та переваги.....	9
ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 3. Сучасні платіжні системи	11
ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 4. Розвиток фінансових технологій.....	12
ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 5. Віртуальна валюта. Біткоїн та технологія блокчей	13
ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 6. Електронна комерція в Україні.....	14
ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 7. Електронні державні закупівлі. Система Prozorro.....	15
ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 8. Фінансовий маркетплейс та краудфандинг.....	20
ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 9. Мікроінвестиційні платформи та їх значення.....	25
ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 10. Цифрові фінанси і безпека угод в умовах воєнного стану.....	26
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	28
ДОДАТКИ	32

ВСТУП

I. Дисципліна «Цифрові фінанси» належить до переліку нормативних дисциплін циклу загальної підготовки магістра за освітньо-професійною програмою «Фінанси і кредит» та спрямована на формування у студентів системи компетентностей щодо теоретико-методологічних основ функціонування цифрових фінансів для застосування в подальшій професійній діяльності.

До дисциплін, вивчення яких передуює дисципліні, належать: «Банківські операції та нагляд», «Фінанси», «Банківська система», «Гроші і кредит». Знання, отримані в процесі вивчення дисципліни, можуть бути використані під час написання випускної кваліфікаційної роботи.

Метою навчальної дисципліни є формування у студентів базових знань з теорії і практики цифровізації у фінансовій сфері, вивчення та використання сучасних методів, інструментів та підходів у сфері діджиталізації фінансів.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни «Цифрові фінанси» є:

- з'ясувати сутність цифрових фінансів, передумови і фактори трансформації грошей в економіці;
- дослідити міжнародну спеціальну термінологію, пов'язану із діджиталізацією в фінансовій сфері;
- розуміти можливості сучасних ІТ-технологій в сфері фінансових послуг і перспектив їх застосування;
- з'ясувати проблеми впровадження систем електронних грошей і платіжних технологій у національному фінансовому секторі.

Після завершення вивчення дисципліни студенти **зможуть**:

- використовувати сучасні програмні продукти, необхідні для вирішення фінансово-економічних задач і регулювання фінансових технологій;
- виявляти особливості застосування цифрових грошей і платіжних технологій в різних моделях вибору платіжного засобу;
- володіти методиками оцінки можливості застосування систем штучного інтелекту для вирішення прикладних завдань, пов'язаних з наданням фінансових послуг;
- володіти технікою кількісного і якісного аналізу для прийняття управлінських рішень при розробці та впровадженні систем цифрових грошей і платіжних технологій;
- використовувати сучасні методи забезпечення безпеки систем електронних грошей;
- володіти методами і прийомами аналізу стану ринку цифрових грошей і роздрібних платежів за допомогою економічних показників на макро- і макрорівнях

Вивчення дисципліни «Цифрові фінанси» студентами спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» сприяє набуття ними таких компетентностей, передбачених галузевим стандартом вищої освіти, як:

1. Загальні компетентності:

ЗК5. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

2. Спеціальні (фахові) компетентності:

СК4. Здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК6. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при розв'язанні складних задач і проблем у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК8. Здатність застосовувати інноваційні підходи в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК9. Здатність розробляти технічні завдання для проектування інформаційних систем у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

У результаті вивчення дисципліни «Цифрові фінанси» студенти досягнуть таких програмних результатів навчання:

ПР08. Вміти застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи та страхування та управляти ними.

ПР11. Застосовувати поглиблені знання в сфері фінансового, банківського та страхового менеджменту для прийняття рішень.

ПР12. Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування та оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів.

Структура навчальної дисципліни «Цифрові фінанси»

Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю / Бали**
<i>Змістовий модуль 1. Теоретичні основи цифрових фінансів</i>						
Тема 1. Цифрові фінанси, їх роль і місце в цифровій економіці.	10	2	2	5	1	О, Д, ДС/ 12 балів
Тема 2. Електронний банкінг: поняття, класифікація та переваги.	9	2	2	5		О, Д, ДС/ 12 балів
Тема 3. Сучасні платіжні системи	15	4	4	6	1	Д, Р / 12 балів
Тема 4. Розвиток фінансових технологій	15	4	4	6	1	О, Д, Р/ 12 балів
Тема 5. Віртуальна валюта. Біткоїн та технологія блокчей.	11	2	2	6	1	Д, Р / 12 балів
Разом за модулем 1	60	14	14	28	4	18 балів
<i>Змістовий модуль 2. Організація та застосування цифровізації у фінансовій сфері</i>						
Тема 6. Електронна комерція в Україні	9	2	2	5		О/ 12 балів
Тема 7. Електронні публічні закупівлі. Система Prozorro.	14	4	4	5	1	О, Д, Р/ 12 балів
Тема 8. Фінансовий маркетплейс та краудфандинг	15	4	4	6	1	О, Д, ДС/ 12 балів
Тема 9. Мікроінвестиційні платформи та їх значення	11	2	2	6	1	Д, Р / 12 балів
Тема 10. Цифрові фінанси і безпека угод в умовах воєнного стану	11	2	2	6	1	О, Д, ДС/ 12 балів
Разом за модулем 2	60	14	14	28	4	18 балів
Види підсумкових робіт						60
Модульна контрольна робота 1						МКР / 30 балів
Модульна контрольна робота 2						МКР / 30 балів
Активність на парах, наукова робота						4 бали
Всього годин / Балів	120	28	28	56	8	100

Заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю / Бали**
<i>Змістовий модуль 1. Теоретичні основи цифрових фінансів</i>						
Тема 1. Цифрові фінанси, їх роль і місце в цифровій економіці.	11	1	1	8	1	О, Д, ДС/ 12 балів
Тема 2. Електронний банкінг: поняття, класифікація та переваги.	11	1	1	8	1	О, Д, ДС/ 12 балів
Тема 3. Сучасні платіжні системи	12	1	1	9	1	Д, Р / 12 балів
Тема 4. Розвиток фінансових технологій	14	1	1	10	2	О, Д, Р/ 12 балів
Тема 5. Віртуальна валюта. Біткоїн та технологія блокчей.	13	1	1	9	2	Д, Р / 12 балів
Разом за модулем 1	61	5	5	44	7	20 балів
<i>Змістовий модуль 2. Організація та застосування цифровізації у фінансовій сфері</i>						
Тема 6. Електронна комерція в Україні.	11	1	1	8	1	О/ 12 балів
Тема 7. Електронні публічні закупівлі. Система Prozorro.	12	1	1	8	2	О, Д, Р/ 12 балів
Тема 8. Фінансовий маркетплейс та краудфандинг	12	1	1	8	2	О, Д, ДС/ 12 балів
Тема 9. Мікроінвестиційні платформи та їх значення	13	1	1	10	1	Д, Р / 12 балів
Тема 10. Цифрові фінанси і безпека угод в умовах воєнного стану	11	1	1	8	1	О, Д, ДС/ 12 балів
Разом за модулем 2	59	5	5	42	7	20 балів
Види підсумкових робіт						60
Модульна контрольна робота 1						МКР / 30 балів
Модульна контрольна робота 2						МКР / 30 балів
Всього годин / Балів	120	10	10	86	14	100

*Форма контролю: О – опитування; Д – доповідь, ДС – дискусія, Р- реферат, МКР – модульна контрольна робота.

**Бали: поточне оцінювання проводиться за 12-бальною національною шкалою, що пропорційно переводиться за середньою поточною оцінкою, виходячи із того, що поточне оцінювання модуля 1 та модуля 2 не перевищує 60 балів.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 1
Тема «ЦИФРОВІ ФІНАНСИ, ЇХ РОЛЬ І МІСЦЕ В ЦИФРОВІЙ
ЕКОНОМІЦІ»

Мета заняття: ознайомлення з нормативно-правовою базою регулювання в сфері цифрових фінансів, формування понятійного апарату та розуміння економічної сутності цифрової економіки та цифрових фінансів, ознайомлення з концепцією розвитку цифрової економіки та суспільства України.

Питання для обговорення

1. Цифрова економіка: основні поняття та принципи цифровізації.
2. Місце і роль цифрових фінансів в економіці.
3. Нормативно-правового регулювання в сфері цифрових фінансів.
4. Нова стратегія діджиталізації фінансової сфери Європи New Digital Finance Strategy for Europe / FinTech Action Plan.
5. Перспективи розвитку цифрових фінансів та суспільства України

Рекомендована література [1, 6, 11, 13, 14, 18, 19, 20].

Ключові терміни та поняття: цифровізація, цифрова економіка, цифрові фінанси.

Методичні рекомендації до проведення практичного заняття

Проведення практичного заняття охоплює декілька етапів:

1. Оголошення теми та мети навчального заняття.
2. Перевірка засвоєння матеріалу шляхом прослухування доповідей.
3. Підбиття підсумків заняття, оцінювання результатів роботи студентів, пояснення змісту та методики виконання домашнього завдання.

Питання для самостійної роботи

1. Діджиталізація фінансової сфери в Україні.
2. Нормативно-правового регулювання в сфері цифрових фінансів.
3. Основні тенденції розвитку цифрових фінансів відповідно до FinTechAction Plan та національних стратегій.
4. Нова стратегія діджиталізації фінансової сфери Європи New Digital Finance Strategy for Europe / FinTech Action Plan.
5. Концепція розвитку цифрової економіки та суспільства України.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 2

Тема «ЕЛЕКТРОННИЙ БАНКІНГ: ПОНЯТТЯ, КЛАСИФІКАЦІЯ ТА ПЕРЕВАГИ»

Мета заняття: закріплення теоретичного матеріалу, формування розуміння способів використання інструментів онлайн-банкінгу, визначені ролі інновацій у світі в удосконаленні електронних банківських послуг.

Питання для обговорення

1. Онлайн банкінг: поняття, класифікація та переваги.
2. Програмне забезпечення та послуги онлайн банкінгу.
3. Інтернет-банк. Мобільний банк. Віртуальні банки.
4. Порівняння систем онлайн банкінгу в Україні та за кордоном

Рекомендована література [1, 6, 10, 13, 15, 18, 19, 26].

Ключові терміни та поняття: онлайн-банкінг, еквайрінг, віртуальні банки, платіжні сервіси, мобільний банк., POS-термінал.

Методичні рекомендації до проведення практичного заняття

Проведення практичного заняття охоплює декілька етапів:

1. Оголошення теми та мети навчального заняття.
2. Перевірка засвоєння матеріалу шляхом прослухування доповідей.
3. Розбір кейсу «Рорсоп – корпоративної програми UKRSIBBANK BNP Paribas Group» <https://my.ukrsibbank.com/ua/personal/news/413427/>
4. Порівняння послуг інтернет-банкінгу українських банків.

Перелік послуг internet-banking, що пропонують банки України та банки інших країн

Банк	Назва системи	Деякі особливості
1	2	3
ПРИВАТБАНК Україна	Приват24 (мобільний додаток, веб-версія)	<ul style="list-style-type: none">▪ Виписки за картками та рахунками▪ Оформлення депозиту▪ Оформлення страхового полісу▪ Погашення кредиту▪ Купівля білетів▪ Обмін валюти▪ Оплата комунальних послуг, зв'язку▪ Переказ коштів▪ Онлайн-консультація▪ Замовлення додаткових платіжних карт та закриття рахунку

УНІВЕРСАЛ БАНК Україна	Monobank (мобільний додаток, веб-версія)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Надання виписки за картою ▪ Довідка про поточний стан ▪ Довідка про стан заборгованості за картою ▪ Переказ з картки на картку або поточний рахунок ▪ Закриття та блокування картки ▪ Оплата комунальних, бюджетних платежів, податків та штрафів за порушення ПДР ▪ Технологія Paypass ▪ Кешбек
РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ	Raiffeisen Online (мобільний додаток, веб-версія)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Контроль та управління рахунками ▪ Блокування картки та розблокування картки ▪ Здійснення переказів та платежів у тому числі комунальних, Інтернету ▪ Оплата мобільного зв'язку ▪ Інформація щодо розташування відділень та банкоматів ▪ Погашення кредитів ▪ Поповнення депозитів ▪ Управління картковими лімітами
АЛЬФА БАНК	My Alfa-Bank (мобільний додаток, веб-версія)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Інформація про найближчі термінали та банкомати, новини ▪ Перегляд стану рахунку та виписок по рахунках ▪ Оформлення депозиту ▪ Погашення кредиту ▪ Оплата комунальних послуг та поповнення мобільного зв'язку ▪ Купівля білетів на розважальні заходи ▪ Переказ коштів ▪ Оформлення додаткових платіжних карт ▪ Курси валют та обмін валюти
HSBC Великобританія	FIRST DIRECT (мобільний додаток, веб-версія)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Вхід до особистого кабінету за допомогою відбитка пальця або біометричного обличчя, цифрового пароля-ключа. ▪ Перегляд інформації про залишки, виписки. ▪ Подача заявки на кредити, кредитні картки, ощадний рахунок ▪ Реєстрація для Paym, Fdpay та SiriPayments ▪ Оплата рахунків, здійснення платежів та переказів, встановлення постійних доручень ▪ Завантажити midata -урядову схему, яка дозволяє порівнювати поточні рахунки та визначати найкращі ціни
ABN AMRO Нідерланди	ABN AMRO Mobiel Bankieren (мобільний додаток, веб-версія)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Перевірка балансу, стану рахунків ▪ Переказ грошей між рахунками / картами ▪ Оплата iDEAL ▪ Оформлення та блокування платіжних карток ▪ Подача заявки на кредити, кредитні картки, ощадний рахунок
NORDEA Фінляндія	NORDEA Mobile (мобільний додаток, веб-версія)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Інформація про стан рахунків і платіжний ліміт карти ▪ Перекази між рахунками / картами ▪ Перегляд останніх операцій по рахунках / картками ▪ Послуга аналізу витрат: система автоматично розподіляє здійснені операції за категоріями й відображає їх на діаграмі ▪ Провести безготівкові конверсійні операції ▪ Блокування і розблокування карту ▪ Поповнення вкладу або переведення грошей на інші рахунки ▪ Закриття поточних рахунків, рахунків строкових вкладів і вкладів до запитання

Питання для самостійної роботи: 54-101

4. Підбиття підсумків заняття, оцінювання результатів роботи студентів, пояснення змісту та методики виконання домашнього завдання.

Питання для самостійної роботи

1. Поняття, класифікація і специфіка технологій електронного банкінгу.
2. Розвиток еквайрингу. Мобільний і онлайнеквайринг.

3. Платіжні компанії і платіжні сервіси виробників мобільних пристроїв, розробників мобільних операційних систем і онлайн-платформ.
4. Взаємозв'язок між розвитком інновацій у світі та удосконаленням електронних банківських послуг.
5. Програмне забезпечення та послуги онлайн банкінгу.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 3

Тема «СУЧАСНІ ПЛАТІЖНІ СИСТЕМИ»

Мета заняття: формування у студентів знань щодо сутності та особливостей функціонування платіжних систем, ознайомлення з платіжними інноваціями в Україні, формування розуміння щодо системи Open banking.

Питання для обговорення

1. Учасники платіжних систем та їх функції.
2. Інструменти безготівкових розрахунків. Загальна характеристика кредитового і дебетового переказу.
3. Зарубіжні платіжні системи:
 - система переказу грошових коштів і цінних паперів Федеральної резервної системи США Фед Уайр (Fedwire);
 - система міжбанківських клірингових розрахунків США ЧІПС (CHIPS);
 - автоматизована система клірингових розрахунків Великобританії ЧАПС (CHAPS);
 - товариство всесвітніх міжбанківських телекомунікацій СБІФТ (SWIFT);
 - швейцарська міжбанківська клірингова система ШМКС (SIC);
 - система міжнародних автоматизованих розрахунків ТАРГЕТ (TARGET)та ін.

Рекомендована література [1, 6, 10, 13, 12, 18, 21, 26].

Ключові терміни та поняття: платіжна система, клірингова установа, розрахункових банк, СЕП, Простір, кешлес, Open banking.

Методичні рекомендації до проведення практичного заняття

Проведення практичного заняття охоплює декілька етапів:

1. Оголошення теми та мети навчального заняття.
2. Перевірка засвоєння матеріалу шляхом прослухування доповідей.
3. Підбиття підсумків заняття, оцінювання результатів роботи студентів, пояснення змісту та методики виконання домашнього завдання.

Питання для самостійної роботи

1. Еволюція платіжних систем. Національна платіжна система.
2. Реальні і віртуальні платіжні картки.
3. Платіжні систем за категоріями важливості в Україні за результатами моніторингу НБУ.
4. Основні характеристики платіжних систем зі статусом «соціально важливі»: «MasterCard», MasterCard International Incorporated, США; «Visa», Visa International Service Association, США; «Western Union», Western Union Financial Services Inc.США/Western Union Network, SAS, Франція; «FORPOST» (NovaPay), ТОВ «Пост Фінанс»; «Поштовий переказ», ПАТ «Укрпошта».
5. Трансформація системно важливої платіжної системи – системи електронних платежів (СЕП).

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 4

Тема «РОЗВИТОК ФІНАНСОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ»

Мета заняття: формування у студентів знань щодо сутності та особливостей функціонування платіжних систем, ознайомлення з платіжними інноваціями в Україні, формування розуміння щодо системи Open banking.

Питання для обговорення

1. Нові фінансові технології на сучасному фінансовому ринку та основні напрямки розвитку індустрії фінансових технологій.
2. Аналіз впровадження фінансових технологій на сучасному етапі розвитку фінансової системи.
3. Ознаки ринку FinTech в Україні.
4. Ризики та перспективи використання фінансових технологій в банківському секторі.
5. Зарубіжний досвід правового регулювання використання фінансових технологій.

Рекомендована література [2, 3, 10, 11, 12, 17, 21, 36].

Ключові терміни та поняття: FinTech, RegTech, GovTech, акселератори, інкубатори, хакатони, LendTech, SupTech, краудфандинг, трейдинг, блокчейн.

Методичні рекомендації до проведення практичного заняття

Проведення практичного заняття охоплює декілька етапів:

1. Оголошення теми та мети навчального заняття.
2. Перевірка засвоєння матеріалу шляхом прослухування доповідей.
3. Обговорення Стратегії розвитку фінтеху до 2025 року.
4. Підбиття підсумків заняття, оцінювання результатів роботи студентів, пояснення змісту та методики виконання домашнього завдання.

Питання для самостійної роботи

1. Розвиток фінансових технологій (RegTech, SupTech, інші фінансові технології).
2. Створення платформи для хмарних сервісів.
3. Розширення використання кваліфікованих електронних підписів.
4. Фінансові інновації та FinTech інфраструктура.
5. Акселератори та інкубатори. Хакатони та FinTech хаби. ICO. Криптовалюта. Токени. Смартконтракти. FinTech єдинороги. InsurTech. InsurTech єдинороги. LendTech. LendTech єдинороги. RegTech. GovTech.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 5

Тема «РОЗВИТОК ФІНАНСОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ»

Мета заняття: з'ясувати основні принципи явищ криптовалюти та блокчейну, дослідити можливості застосування технології блокчейн у фінансовому секторі.

Питання для обговорення

1. Віртуальна валюта. Криптовалюти
2. Цифрові валюти центральних банків
3. Технологія блокчейн та її застосування у фінансовому секторі

Рекомендована література [2, 3, 10, 11, 12, 17, 21, 30, 32].

Ключові терміни та поняття: віртуальна валюта, цифрова валюта, крипто валюта, біткоїн, блокчейн, е-гривня, токен.

Методичні рекомендації до проведення практичного заняття

Проведення практичного заняття охоплює декілька етапів:

1. Оголошення теми та мети навчального заняття.
2. Перевірка засвоєння матеріалу шляхом прослухування доповідей.
3. Ознайомлення з інтерфейсом найпопулярніших криптобірж.
4. Розбір кейсу «Як традиційний банк вривається на ринг цифрових фінтехів» <https://center42.tech/blog/case-rbs-neobank>
5. Підбиття підсумків заняття, оцінювання результатів роботи студентів, пояснення змісту та методики виконання домашнього завдання.

Питання для самостійної роботи

1. Віртуальні активи і криптовалюти.
2. Кібер-ризики та управління ними.
3. Становлення блокчейн-технологій на міжнародному рівні
4. Перші приклади використання та регулювання блокчейну у розвинених країнах світу.
5. Розширення використання кваліфікованих електронних підписів.
6. Проблеми регулювання криптовалюти

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 6

Тема «ЕЛЕКТРОННА КОМЕРЦІЯ В УКРАЇНІ»

Мета заняття: ознайомлення з нормативно-правовою базою регулювання електронної комерції в Україні, визначення переваг та недоліків здійснення електронної комерції, формування розуміння відмінностей електронних торгів в Україні та провідних країн світу.

Питання для обговорення

1. Нормативно-правове забезпечення електронної комерції в Україні.
2. Форми організації електронної комерції: електронні магазини, торговельні інтернет-майдайчики, інтернетаукціони.
3. Електронний консалтинг, SMM-маркетинг.
4. Основні завдання та інструменти Інтернетмаркетингу.

5. Порівняльний аналіз проведення електронних торгів в Україні та провідних країнах світу.

Рекомендована література [4, 5, 10, 13, 15, 17, 21,31, 36].

Ключові терміни та поняття: електронна комерція, електронний консалтинг, електронні магазини, торгівельні інтернет-майданчики, медійна реклама, SMM-маркетинг.

Методичні рекомендації до проведення практичного заняття

Проведення практичного заняття охоплює декілька етапів:

1. Оголошення теми та мети навчального заняття.
2. Перевірка засвоєння матеріалу шляхом прослухування доповідей.
3. Обговорення кейсу «SMM стратегія для будівельної компанії ІНВЕСТОР» та інші. <https://uk.uaateam.agency/cases/luck-nvestor-smm-strateg-ya/>
<https://www.kiwiagency.com.ua/cases/>
4. Підбиття підсумків заняття, оцінювання результатів роботи студентів, пояснення змісту та методики виконання домашнього завдання.

Питання для самостійної роботи

1. Нормативно-правове забезпечення електронних торгів в Україні.
2. Переваги та недоліки ведення електронної торгівлі, перспективи розвитку та сприятливі фактори впливу.
3. Функції електронних торговельних майданчиків
4. Основні завдання та інструменти Інтернетмаркетингу.
5. Особливості проведення електронних торгів в провідних країнах світу

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 7

Тема «ЕЛЕКТРОННІ ПУБЛІЧНІ ЗАКУПІВЛІ. СИСТЕМА PROZORRO»

Мета заняття: ознайомлення з нормативно-правовою базою регулювання електронних публічних закупівель в Україні, визначення передумов здійснення закупівель, розуміння роботи електронної системи PROZORRO..

Питання для обговорення

1. Планування закупівель та інші передумови здійснення закупівель.
2. Принципи здійснення публічних закупівель та недискримінація учасників.
3. Організація закупівельної діяльності замовника.
4. Електронна система закупівель.
5. Реформа публічних закупівель в Україні та результати роботи електронної системи PROZORRO.
6. Зарубіжний досвід використання системи державних електронних закупівель.

Рекомендована література [4, 5, 10, 13, 15, 17, 21,31, 36].

Ключові терміни та поняття: публічні закупівлі, електронна система закупівель, торги, тендери, Prozorro, вартісні пороги.

Методичні рекомендації до проведення практичного заняття

Проведення практичного заняття охоплює декілька етапів:

1. Оголошення теми та мети навчального заняття.
2. Перевірка засвоєння матеріалу шляхом прослухування доповідей.
3. Обговорення кейсів «Кейс щодо формальних (несуттєвих) помилок»
<https://news.dzo.com.ua/blog/shhodo-formalnyh-nesuttyevykh-pomylok/>,
«Три кейси про відхилення учасника, що вбережуть вас від помилок»
<https://www.dzakupivli.com.ua/article/1261-tri-keysyi-pro-vdhillennya-uchasnika-shcho-vberejut-vas-vd-pomilok>
4. Підбиття підсумків заняття, оцінювання результатів роботи студентів, пояснення змісту та методики виконання домашнього завдання.

Кейси:

1. Замовник оголосив проведення процедури відкритих торгів на закупівлю [Послуги провайдерів \(послуги з доступу серверного обладнання до мережі інтернет та захисту інформаційних ресурсів від DDoS атак\).](#)

У свою чергу, Учасник (Скаржник) виявив бажання взяти участь у тендері та, згідно тендерної документації, подав свою пропозицію. В цьому кейсі Замовником було порушено права та законні інтереси Учасника в результаті необ'єктивного оскарження.

Ситуація виникла наступна. Скаржник вказав некоректну ціну у графі «Пропозиції на закупівлю». Загальна ж вартість пропозиції, яка була зазначена прописом, є правильною.

Замовник наголошує, що зазначена сума прописом у Пропозиції Скаржника помилок не має, і вона відповідає вказаній сумі вартості послуг за весь період – 74 970,00 грн. з ПДВ.

У цьому ж документі міститься інша ціна послуги – 7 809,375 грн. без ПДВ та 9 371,25 грн. з ПДВ, яка, нібито, суперечить відомостям, вказаним попередньо.

Насправді, суть у тому, що загальна вартість договору у рахунку була формально поділена на період дії договору (8 місяців), і була вписана умовна вартість послуг за 1 місяць, що ніяк не впливає на загальну суму. В результаті, після коми було зазначено три цифри для більшої точності розрахунків замість округлення до копійок.

Замовник не зміг зрозуміти, яка саме сума Пропозиції дійсна, і дійшов висновку, що Скаржник не визначився остаточно з ціною або надав результат розрахунків за невідомою формулою. За переконанням Замовника, така невідповідність не може вважатися формальною помилкою незначного характеру і порушує порядок проведення процедури закупівлі.

В свою чергу, Учасник вважає, що зазначена Замовником підстава для відхилення пропозиції все ж таки відноситься до формальних (несуттєвих) помилок.

- 2. Постійно діюча адміністративна колегія Антимонопольного комітету України з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель розглянула скаргу **Учасника (ТОВ «ІСПОЛІН ПЛЮС»)** щодо порушення **Замовником (Військова частина 1471)** порядку проведення **Процедури закупівлі**.*

Скаржник зазначає, що згідно з частиною 12 Оголошення Переможець зобов'язаний надати замовнику документи шляхом оприлюднення їх в електронній системі закупівель – оригінал/копія/електронна довідка про відсутність заборгованості з податків, зборів, платежів, що контролюються органами доходів і зборів, виданого відповідним державним органом України на ім'я Замовника, датована після оприлюднення оголошення про проведення відбору та у строк, що не перевищує одного дня з дати оприлюднення в електронній системі закупівель.

Статтею 17 [Закону](#), встановлено, що замовник не вимагає документального підтвердження публічної інформації, що оприлюднена у формі відкритих даних згідно із Законом України “Про доступ до публічної інформації” та/або міститься у відкритих єдиних державних реєстрах, доступ до яких є вільним, або публічної інформації, що є доступною в електронній системі закупівель.

Інформація про наявність/відсутність заборгованості із податків, зборів, платежів, що контролюються органами доходів і зборів доступна в електронній системі закупівель, доступ до якої Замовник отримує через направлення електронного запиту до фіскального органу, та знаходиться у вільному доступі на сайті Державної податкової служби України за посиланням <https://tax.gov.ua/businesspartner>.

З огляду на викладене, можна зробити висновок, що Замовник порушив пряму імперативну норму Закону. Статтею 17 Закону встановлено, що спосіб документального підтвердження згідно із законодавством щодо відсутності підстав, передбачених пунктами 5, 6, 12 і 13 частини першої та частиною другою цієї статті, визначається Замовником для надання таких документів лише переможцем процедури закупівлі через електронну систему закупівель.

Окрім того, відповідно до п.3 Порядку надання довідки про відсутність заборгованості з платежів, контроль за справлянням яких покладено на контролюючі органи, затвердженого Наказом Міністерства фінансів України від 03 вересня 2018 року № 733. У Наказі передбачено, що: “Заява складається з обов’язковим посиланням на відповідний нормативно-правовий акт, яким передбачено необхідність підтвердження відсутності заборгованості з платежів, контроль за справлянням яких покладено на контролюючі органи, та зазначенням найменування суб’єкта (підприємства, установи, організації), до якого (якої) Довідку буде подано платником”. Тобто, дана вимога стосується тільки Переможця Процедури закупівлі. Таким чином, встановивши дану вимогу, Замовник керувався виключно чинним законодавством України, а тому підстави для задоволення Скарги в цій частині – відсутні.

У ході розгляду зазначеного питання встановлено наступне. Відповідно до пункту 12 Оголошення, Переможець процедури закупівлі у строк, що не перевищує одного дня з дати оприлюднення в електронній системі закупівель повідомлення про намір укласти договір про закупівлю, повинен надати замовнику документи шляхом оприлюднення їх в електронній системі закупівель, що підтверджують відсутність підстав, визначених пунктами 2, 3, 5, 6, 8, 12 і 13 частини першої та частиною другою статті 17. А саме: оригінал/копія/електронна довідка про відсутність заборгованості з податків, зборів, платежів, що контролюються органами доходів і зборів, виданого відповідним державним органом України на ім’я Замовника, датована після оприлюднення оголошення про проведення відбору.

Слід зазначити, що зазначена інформація є публічною та міститься, зокрема, на сайті Державної податкової служби України. Відповідно до статті 22 Закону, тендерна документація не повинна містити вимог, що обмежують

конкуренцію та призводять до дискримінації учасників, а також вимог щодо документального підтвердження інформації про відповідність вимогам тендерної документації, якщо така інформація є публічною, що оприлюднена у формі відкритих даних згідно із Законом України “Про доступ до публічної інформації” та/або міститься у відкритих єдиних державних реєстрах, доступ до яких є вільним.

Частиною четвертою статті 22 Закону передбачено, що тендерна документація не повинна містити вимог, що обмежують конкуренцію та призводять до дискримінації учасників, а також вимог щодо документального підтвердження інформації про відповідність вимогам тендерної документації, якщо така інформація є публічною, що оприлюднена у формі відкритих даних згідно із Законом України “Про доступ до публічної інформації” та/або міститься у відкритих єдиних державних реєстрах, доступ до яких є вільним.

Вимоги Замовника порушують норми статті 5 та статті 22 Закону, якими передбачена недискримінація учасників, а також права та законні інтереси Скаржника, пов’язані з його участю у Процедурі закупівлі, та принципи недискримінації учасників, відкритості та прозорості на всіх стадіях закупівель, передбачені частиною першою статті 5 Закону.

Керуючись статтею 18 [Закону України “Про публічні закупівлі”](#) та статтею 10 Закону України “Про особливості здійснення закупівель товарів, робіт і послуг для гарантованого забезпечення потреб оборони”, Постійно діюча адміністративна колегія Антимонопольного комітету України з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель

ПОСТАНОВИЛА:

Зобов’язати **Військову частину 1471** внести зміни до оголошення про проведення відбору за процедурою закупівлі – **“Джеми в асортименті”**, оголошення про проведення якої оприлюднене на веб-порталі Уповноваженого органу за з метою усунення порушень, зазначених у мотивувальній частині цього рішення.

Питання для самостійної роботи

1. Кваліфікаційні критерії процедури закупівлі.
2. Міжнародні зобов’язання України у сфері закупівель.
3. Етапи циклу, рівні розвитку, моделі фінансування, форми організації електронних публічних закупівель.
4. Методологія моніторингу публічних закупівель.
5. Реформа публічних закупівель в Україні та результати роботи електронної системи PROZORRO.
6. Зарубіжний досвід використання системи державних електронних закупівель.

7. Основні показники електронних державних закупівель в Україні.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 8

Тема «ФІНАНСОВИЙ МАРКЕТПЛЕЙС ТА КРАУДФАНДИНГ»

Мета заняття: формування у студентів знань та понятійного апарату щодо фінансового маркетплейсу, краудфандингу та краудсорсингу, розуміння можливостей краудфандингу як додаткового джерела залучення коштів та ефективного маркетингу

Питання для обговорення

1. Сутність фінансового маркетплейсу.
2. Краудфандинг як сучасний інструмент фінансування розвитку інтелектуального капіталу.
3. Механізм та учасники краудфандингу.
4. Мотивація «фінансування натовпу», переваги краудфандингу.
5. Краудфандинг на основі кредитування. Краудфандинг на основі власного капіталу.
6. Аналіз тенденцій функціонування краудфандингу у економічно розвинутих країнах.

Рекомендована література [4, 5, 10, 13, 15, 17, 21,31, 36].

Ключові терміни та поняття: маркетплейс, краудфандинг, краудсорсинг, краудфандингова платформа.

Методичні рекомендації до проведення практичного заняття

Проведення практичного заняття охоплює декілька етапів:

1. Оголошення теми та мети навчального заняття.
2. Перевірка засвоєння матеріалу шляхом прослухування доповідей.
3. Обговорення кейсу «Кейс Sammy Icon» <https://ucap.io/keys-sammy-icon-kraunfandyng-cze-ne-lyshe-zaluchennya-koshtiv-a-j-efektyvnyj-marketyng/> та «Senstone» <https://info.ppv.net.ua/crowdfunding/>, «Carsifi» https://24tv.ua/business/yak-zibrati-piv-milyona-dolariv-zavdyaki-kraudfandingu-keys-ukrayinskogo_n1820847
4. Підбиття підсумків заняття, оцінювання результатів роботи студентів,

пояснення змісту та методики виконання домашнього завдання.

Кейси:

1) *Sammy Icon. Що про них відомо?*

Бренд з'явився у 2012 році разом з легендою про Семмі – янгола-охоронця мандрівників і романтиків, який і вигадує дизайн для шкарпеток. Однією з перших перепон для старту бізнесу було те, що на той час команді було важко знайти виробника, який погодився б виготовляти різнокольорові шкарпетки з незвичним дизайном. Всі виробники давно вже звикли до мінімалізму і переважно виробляли шкарпетки у чорних, сірих та білих кольорах.

В результаті, команда Sammy Icon таки знайшла львівську фабрику, яка пошила їм перші 30 пар. Засновники бренду почали продавати їх серед друзів, а згодом продавали в роздріб, після чого з'явилися перші корпоративні замовлення.

Спочатку Sammy Icon працювали з різними магазинами напряму, що й продовжують робити в Україні. Через рік після заснування компанія вийшла на прибутковість та почала випускати не тільки шкарпетки, але й сумки, одяг та інші аксесуари. У 2014 році компанії вдалося вийти на іноземні ринки, де вони працюють через дистриб'юторів.

Навіщо прибутковій компанії краудфандинг?

Після року роботи, співвласники – Філіп Литвинов та Олексій Малицький вирішили запустити краудфандингову кампанію. Важливою була комунікаційна складова, яка б охоплювала співпрацю з медіа. На маркетинг в соціальних мережах компанія майже не витрачалася.

Кампанію вирішили запустити на платформі Kickstarter. Ця платформа дозволяла досягти одразу декілька цілей. Перша – тестування продукту на іноземних ринках, адже команда Sammy Icon далі продовжувала вдосконалювати свою продукцію та шукали різні варіанти дизайну, який також зацікавив би іноземного споживача. Друга – маркетингова кампанія як на українському, так і на іноземному ринку.

Головна ж ціль компанії була не так в монетизації продукту, скільки в його промоції на інших ринках. Упродовж кампанії, команда відправила близько 300 повідомлень до медіа та залучала знайомих та друзів, які б допомогали у розповсюдженні інформації про компанію.

Про свій досвід у запуску краудфандингової кампанії на Kickstarter Філіп Литвинов розповів так:

Коли ми у 2013 запустили кампанію на Kickstarter, не було спеціалізованих маркетингових агенцій, які б цільово просували продукти на цій платформі. Якби тепер ми знову проводили кампанію, я б скористався такими послугами, адже залучення професіоналів допомагає отримати кращий результат

В ході кампанії команда визначила ризики, які були пов'язані з вчасною відправкою замовлення, що були пов'язані з постачальниками матеріалів. Крім

того, важливим ризиком виділили інше — спроможність виробництва шити шкарпетки відповідно до високого попиту.

Команда *Sammy Icon* скористалася видом краудфандингу на основі винагороди. Всі, хто вклав певну суму грошей, отримували брендований подарунок від команди. За внесок від 8 доларів команда *Sammy Icon* надсилала листівки з персональною подякою від команди. За внесок від 200 доларів команда могла відправити подарунок — 6 пар шкарпеток.

Затребуваною сумою для розвитку бізнесу було 8 тисяч доларів. Проте команді вдалося зібрати 8 981 долар при загальній кількості внескодавців у 264 людини.

Важливою складовою в ході кампанії стала комунікація з внескодавцями щодо відправки замовлення, адже деякі з них мали затримки з замовленнями. Проте, за словами Литвинова, серйозних проблем через це не виникало. Доставляли товар «Укрпоштою», яка, за його словами, добре спрацювала для іноземних клієнтів.

В чому секрет успіху?

На думку співвласника *Sammy Icon* Філіпа Литвинова, головний секрет успіху їхньої краудфандингової кампанії був в першу чергу в інноваційності ідеї. Команді *Sammy Icon* вдалося показати аудиторії *Kickstarter*, що шкарпетки — такі, здавалося б, буденні речі, можуть бути нестандартними та цікавими. Їхні шкарпетки були поєднанням якісного матеріалу разом з цікавим дизайном за мотивами комп'ютерних ігор 90-х. Це було важливо, оскільки саме на цих іграх і виростили внескодавці, а дизайн шкарпеток асоціювався з їхнім дитинством.

Сьогодні команда не зупинилася та продовжує просувати свою продукцію за кордоном. Зокрема, команда презентує шкарпетки на закордонних трейд-шоу, щоб надалі підвищувати свою впізнаваність та для пошуку іноземних дистриб'юторів. Але саме краудфандинг у свій час дав суттєвий поштовх команді для розвитку.

2) Senstone. Що про них відомо?

Це гаджет у вигляді кулона, який перетворює голосові нотатки у текст. Однією з функцій пристрою є розміщення кінцевих нотаток в інші системи, наприклад: *Evernote* чи *Trello*. Такий девайс може записувати повідомлення упродовж 2,5 годин без підключення до самого смартфона у режимі онлайн. Загалом пристрій здатен розпізнавати 12 мов, серед яких українська, проте, найкраще адаптований саме для англомовних користувачів.

Для зручності використання компанія розробила окремий мобільний застосунок. Його преміальна версія дозволяє використовувати більше можливостей штучного інтелекту, наприклад, автоматичну пунктуацію, або більший об'єм хмарної пам'яті.

Ідея продукту з'явилася у Назара ще влітку 2014 року, а перший прототип — у квітні 2015 року. На цьому етапі команді вдалося залучити ангельські інвестиції від Романа Кравченка, засновника аутсорсингової компанії

LiveBoard. Перший прототип випустили у 2016, саме з ним розпочалася кампанія на Kickstarter.

Прототип був потрібен для старту краудфандингової кампанії, без нього ти не доведеш платформі, що продукт реальний. Wearable-продукти не обов'язково передбачають пропрацювання дизайну, адже він є менш важливим, ніж технічна складова, та до того потребує багато часу та зусиль.

Попри те, що продукт є технологічним, команда все ж приділила увагу його дизайну. Інноваційність технології мала поєднуватися з ергономічністю, простотою та практичністю дизайну, аби продукт було зручно використовувати.

Ще до офіційного запуску кілька разів змінювалася команда розробників. Тільки п'ятий за рахунком склад команди зміг створити робочий прототип, який отримав preseed-інвестиції. Після цього його почали готувати до запуску краудфандингу. Інтелектуальну власність на продукт команда зареєструвала у США, бо там її легше захистити, ніж в Україні.

Команда розглядала два види краудфандингу:

Краудінвестинг

Залучення багатьох інвесторів в компанію, які бажать примножити вкладений капітал завдяки комерційній успішності продуктів. Команда відмовилася від такого типу краудфандингу, бо він краще підходить для вже сформованих організацій, які мають ряд продуктів.

Продуктовий краудфандинг

Залучення коштів бекерів для конкретного продукту. Команда обрала саме цей тип, оскільки компанія починала формуватися і в них був лише один продукт. Вони вирішили зупинитися на Kickstarter як найбільшій платформі для продуктового краудфандингу. Senstone хотів не тільки залучити кошти, але й протестувати сам продукт. Краудфандингова кампанія

Запитовану суму на Kickstarter зібрали протягом перших 36 годин кампанії. Загалом, продукт зібрав аудиторію з понад 60 країн. Найефективніше для команди спрацювала сама сторінка на платформі, а не платне просування у соцмережах.

Просування продукту

Органічний трафік є однією із переваг Kickstarter, у порівнянні з Indiegogo — іншою краудфандинговою платформою. Крім цього, з промоцією продукту допомогла маркетингова агенція від Kickstarter — Jellop Crowdfunding.

Ця компанія допомагає проектам максимізувати користь від реклами та привести більше трафіку на їхні сторінки, таким чином привабивши більше бекерів.

Про свій досвід у виведенні продукту на світовий ринок засновник Senstone Назар Федорчук ділиться так:

Я б хотів усе вміти та знати щодо створення і виведення продукту на ринок. На жаль, такого не буває. Коли ми виводили продукт на Kickstarter, наші

внутрішні маркетингові ресурси були невеликими. Проте ми мали багато партнерів та консультантів, які погодились допомогти Запорукою успіху компанії Нараз Федорук називає сам продукт, а точніше його тривале та скрупульозне пропрацювання:

Ми намагалися максимально чітко зрозуміти, яким має бути продукт та його юзкейси: хто буде користуватися, з якими цілями, що вони хочуть досягти. Я особисто перед краудфандинговою кампанією поспілкувався з кількома сотнями людей і отримав від них дуже корисний зворотний зв'язок

На прохання бекерів краудфандингову кампанію також продовжили на Indiegogo у форматі пресейлу.

Для команди завершення кампанії та виконання зобов'язань перед бекерами стали найскладнішими частинами кампанії, оскільки продукт ще доопрацьовували. Через це плановані відправлення затрималися.

Як наслідок, прилади виробили тільки наприкінці 2017 року, а відправили — на початку 2018. Крім цього, вартість виробництва також виявилася значно вищою, ніж передбачала команда. А для тих бекерів, кого не влаштовували затримки з отримання продукту, команда проєкту запропонувала повернення коштів.

Треба максимально якісно та оперативно підтримувати контакт з користувачами. Це те, що потрібно і до, і під час, і після кампанії. Проактивність у комунікації — це не потреба чи забаганка, а необхідність для будь-якого стартапу. Команда свідомо робила сторінку проєкту на Kickstarter мінімалістичною, щоб описати продукт максимально просто та зрозуміло. На її створення для Kickstarter знадобилося чотири місяці та вісім спроб, а відеоролики для промоції зайняли чотири місяці та відбулися у п'ятьох містах Америки, Іспанії та України.

Інвестиції

Команда також залучала ангельські інвестиції і після завершення краудфандингової кампанії. Фізичні продукти потребують тривалих ітерацій. Ми неодноразово залучали янгольські кошти, до венчурних фондів поки не дійшло. На думку Назара Федорчука, кредитування як спосіб фінансування підходить тим організаціям, що мають попередній досвід та інші проєкти. Для стартапів краще відмовитися від кредитування та сфокусуватися на авансуванні (пресейли, краудфандинг) та капіталізації (венчурні та ангельські інвестиції).

Що зараз?

Senstone має декілька офісів: український офіс зосереджений на розробці та вдосконаленні продукту, китайський — на виготовленні, а американський — на маркетингу та продажах. Також Senstone отримав американський патент на дизайн свого продукту, а незабаром отримає і на саму технологію.

Матеріали підготовано в межах проєкту «Фінансування креативних індустрій», мета якого дослідити потребу креативних індустрій у

фінансуванні та готовність надавачів фінансування (банків, фондів, інвесторів, клубів бізнес-янголів) цю потребу задовольнити, знайти потенційні точки дотику.

Практична цінність проекту полягає у розробці типових документів роботи клубу бізнес-янголів та кредитування ОКІ, моделей фінансування та стратегічних рекомендацій, які допоможуть покращити залучення капіталу для операторів креативних індустрій. Проект реалізовується PPV Knowledge Networks за підтримки Українського культурного фонду.

Питання для самостійної роботи

1. Історія виникнення краудфандингу.
2. Поняття, форми та види краудфандингу.
3. Сучасні краудфандингові платформи: Kickstarter, Indiegogo, Seedrs, Crowdcube, FundedByMe, Companisto, Invesdor, Seedmatch, Funderbeam, MyMicroInvest, Smava, WiSEED, Startupxplore.
4. Механізм та учасники краудфандингу.
5. Типологія краудфандингових проектів. Переваги краудфандингу.
6. Краудфандинг на основі кредитування. Краудфандинг на основі власного капіталу.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 9

Тема «МІКРОІНВЕСТИЦІНІ ПЛАТФОРМИ ТА ЇХ ЗНАЧЕННЯ»

Мета заняття: формування у студентів знань щодо діяльності мікроінвестиційних платформ, розуміння професійної термінології

Питання для обговорення

1. Становлення та розвитку мікроінвестиційних платформ.
2. Класифікація мікроінвестиційних платформ.
3. Інструментарій розбудови мікроінвестиційних платформ в Україні.
4. Стартапи як основа діяльності мікроінвестиційних платформ.

Рекомендована література [4, 5, 10, 13, 15, 17, 21,31, 36].

Ключові терміни та поняття: мікроінвестиційна платформа, робо-едвайзери, PSD2, API (Application Programming Interface), регулятивні пісочниці.

Методичні рекомендації до проведення практичного заняття

Проведення практичного заняття охоплює декілька етапів:

1. Оголошення теми та мети навчального заняття.
2. Перевірка засвоєння матеріалу шляхом прослухування доповідей.
3. Обговорення кейсу «Монобанк» та <https://vctr.media/ua/yak-banda-praczuvala-z-monobank-u-2020-mu-54693/>
4. Підбиття підсумків заняття, оцінювання результатів роботи студентів, пояснення змісту та методики виконання домашнього завдання.

Питання для самостійної роботи

1. Мікроінвестиційні платформи.
2. Цифрові брокери, програми управління персональними фінансами і робо-едвайзери. PSD2. API (Application Programming Interface).
3. Регулятивні стимули розвитку FinTech. FinTech мости.
4. Регулятивні пісочниці. FinTech маркетплейси.
5. Необанки. Анбенкед та фінансова інклюзія.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ №10

Тема «ЦИФРОВІ ФІНАНСИ ТА БЕЗПЕКА УГОД»

Мета заняття: формування у студентів знань щодо інформаційної безпеки, вміння протистояти кібер-злочинцям

Питання для обговорення

1. Національна кібербезпека, можливості та виклики
2. Створення та запуск галузевих Центрів управління безпекою (SOC) та Центрів реагування на кіберзагрози (CERT).
3. Безпека інтернет-банкінгу в Україні.

Рекомендована література [4, 5, 8,9, 13, 15, 16, 21,31, 33,34].

Ключові терміни та поняття: кібер-безпека, криптографічний захист, електронний цифровий підпис.

Методичні рекомендації до проведення практичного заняття

Проведення практичного заняття охоплює декілька етапів:

1. Оголошення теми та мети навчального заняття.
2. Перевірка засвоєння матеріалу шляхом прослухування доповідей.
3. Перегляд освітнього серіалу «Обережно, кібершахраї»
<https://osvita.diia.gov.ua/courses/attention-cyber-fraudsters>
4. Підбиття підсумків заняття, оцінювання результатів роботи студентів, пояснення змісту та методики виконання домашнього завдання.

Питання для самостійної роботи

1. Суть інформаційної безпеки.
2. Вимоги щодо системи захисту інформації. Відповідальність суб'єктів переказу за забезпечення захисту інформації.
3. Основні типи загроз та несанкціонований доступ до інформації.
4. Використання криптографічного захисту інформації при побудові політики безпеки платіжної системи. Види криптографічного захисту та групи криптографічних алгоритмів.
5. Електронний цифровий підпис.
6. Основні групи заходів для протидії загрозам та з метою ліквідації можливих збитків користувачів і власників платіжної системи: правові, морально-етичні, адміністративні, фізичні.

Питання для контрольного опитування

1. Що таке фінансовий маркетплейс?
2. Що таке венчурне фінансування?
3. Що таке краудфандинг?
4. Яка роль ШІ в фінтесі?
5. Чи є зв'язок між Інтернетом речей і розвитком цифрових фінансів?
6. Сутність та значення електронних грошей.
7. Мобільний банкінг.
8. Інтернет-банкінг
9. Віртуальні банки: стан і перспективи розвитку.
10. Що таке платіжна система?
11. Класифікації платіжних систем.
12. Еволюція грошей та їх види.
13. Що таке електронні гроші?
14. Що таке віртуальні гроші?
15. Функції віртуальних грошей.
16. Складові платіжних систем.
17. Що таке система міжбанківських розрахунків?
18. Які ризики платіжних систем?
19. Сутність поняття біткоїн, економічна школа криптовалют?
20. Законодавче забезпечення функціонування криптовалют.
21. Технологія блокчейн? Технологія розподіленого реєстру.
22. Основні категорії загроз для платіжних систем.
23. Основні групи заходів для протидії загрозам платіжних систем.
24. Сутність електронної комерції.
25. Принципи функціонування електронного бізнесу.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1.Рощина Н. В, Шевчук О. А, Кустарьова К. М. Дослідження міжнародного фінансового ринку в умовах діджиталізації: нові можливості. Економічний вісник НТУУ "КПІ" № 18. 2021 р.

2.Ляшенко В.І., Вишневський О.С. Цифрова модернізація економіки України як можливість проривного розвитку: монографія. Київ: НАН України, Ін-т економіки пром-ті, 2018. 252 с.

3.Маслов А.О. Інформаційна економіка : становлення, структура та теоретичне осмислення: монографія. Київ: Аграр Медіа Гр., 2012. 432 с.

Додаткова

1. Васильчак С.В. Використання криптовалют в сучасних економічних системах України: перспективи та ризики /С.В. Васильчак, М.В. Куницька-Ляш, М.П. Дубина// Науковий вісник ЛНУВМБТ імені С.З. Гжицького. 2017. т 19. № 76. С.19-25.

2. Волосович С.В. Віртуальна валюта: глобалізаційні виклики і перспективи розвитку [Текст] /С.В. Волосович// Економіка України. 2016. № 4. С. 68-78.

3. Гордєєв О.О. Цифровізація України: розвиток криптовалют [Текст] /О.О. Гордєєв, Т.С. Смовженко, Г.Г. Чмерук //Наукові праці Науково-дослідного фінансового інституту. 2017. Вип. 4. С. 13-16.

4. Корнєєв В. Криптовалюти: ера і сфера фінансових інновацій /В. Корнєєв, О. Чеберяко// Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. 2018. 1(196). С.40-46.

5. Медведовський Д.Г. Цифрові фінанси: тенденції розвитку краудфандингових платформ / Інвестиції: практика та досвід. 2019. № 24. С. 125-128.

6. Холявко, Н., Колоток, М., & Островська, Н. (2022). REGTECH I SUPTECH: ПЕРЕВАГИ ТА НАПРЯМИ ВИКОРИСТАННЯ. *Науковий вісник Полісся*, (1(22)), 114–126. [https://doi.org/10.25140/2410-9576-2021-1\(22\)-114-126](https://doi.org/10.25140/2410-9576-2021-1(22)-114-126)

Інтернет-ресурси

1. Блокчейн і fintech: як змінюється сфера фінансів. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2021/04/14/672973/>

2. Важливі не самі цифрові технології, а можливості, які вони відкривають для бізнесу. Практика Sndustry 4.0 у кейсах Астарта-Київ, INTERPIPE, ДП «Укроборонпром», Kormotech. URL: <https://www.it.ua/news/orientacija-na-potrebi-klientiv-a-ne-na-virobnictvo-produkcii-v-zv'jazku-z-chim-bulo-prijnjato-rishennja-perejti-na-pozamovnomu-upravlinnja-proizvodstvom>

3. Війна та гроші. Як банкінг на відстані став рятівним колом

корпоративного бізнесу. URL: <https://forbes.ua/company/viyna-ta-groshi-yak-banking-na-vidstani-stav-ryativnim-kolom-korporativnogo-biznesu-06062022-6266>

4. Війна та гроші. Обіг готівки в Україні: як наближається кешлес <https://forbes.ua/brandvoice/viyna-ta-groshi-koloobig-gotivki-v-ukraini-yak-nablizhaetsya-keshles-18072022-7083>

5. Дацко М.В., Артим-Дрогомирецька З.Б. Технологія блокчейн та перспективи її застосування: веб-сайт. URL: http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/lib/23410/2/MNKME_2017_Datsko_M_V-Blockchain_technology_114-116.pdf

6. Закон України "Про платіжні послуги". URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20#Text>

7. Закон України «Про електронну комерцію». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/675-19#Text>

8. Інтернет-банкінг та РРО: свіжі роз'яснення від ДПС URL: <https://news.dtki.ua/state/cash-handling/66352-internet-banking-ta-rro-svizi-rozysnennya-vid-dps>

9. Концепт платформи інноваційних фінансових рішень НБУ (Регуляторна "пісочниця") URL: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Finteh2025_pisochnycja.pdf?v=4

10. Концепцію розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018-2020 роки: веб-сайт. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-%D1%80>

11. Краус Н. М., Голобородько О. П., Краус К. М. Цифрова економіка: тренди та перспективи авангардного характеру розвитку. Електронне фахове видання «Ефективна економіка». 2018. №1.: веб-сайт. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/1_2018/8.pdf.

12. Матвійчук Н. М., Теслюк С. А. Основні тенденції розвитку банківських інновацій в Україні. Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки. Випуск Том 1 № 25, 2021. с. 79-87. <https://doi.org/10.29038/2411-4014-2021-01-79-87>

13. Міністерство цифрової трансформації України: веб-сайт. URL: <https://thedigital.gov.ua/>

14. Мовою інновацій. URL: <https://www.mastercard.ua/uk-ua/vision/who-we-are/innovation.html>

15. Національний банк приєднався до Глобальної мережі фінансових інновацій. URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/natsionalniy-bank-priyednavsya-do-globalnoyi-mereji-finansovih-innovatsiy>

16. Новий платіжний стандарт ISO20022 для операцій в національній валюті з 01.04.2023. URL: <https://raiffeisen.ua/iso20022>

17. Незалежна від готівки: як в Україні сформувалась кешлес-культура URL: <https://www.segodnya.ua/longread/nezalezhna-vid-gotivky/index.html>

18. Національний банк зосередиться на опрацюванні трьох можливих

- варіантів використання е-гривні URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/natsionalniy-bank-zosereditsya-na-opratsyuvanni-troh-mojlivih-variantiv-vikoristannya-e-grivni>
19. Офіційний сайт міжнародного платіжного сервісу Fondy. URL: <https://fondy.ua/uk/>
20. Офіційний сайт фінансового маркетплейсу finance.ua. URL: <https://finance.ua/>
21. Пігулка для економіки: як cashless впливає на фінансове здоров'я України. URL: <https://www.epravda.com.ua/projects/interkassa/2020/11/4/666073/>
22. Про схвалення Концепції розвитку цифрових компетентностей та затвердження плану заходів з її реалізації URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/167-2021-%D1%80#Text>
23. Стащук О., Теслюк С. та Кузьмич І. (2022). ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ БЛОКЧЕЙН У ФІНАНСОВОМУ СЕКТОРІ. *Економіка та суспільство*, (40). URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1562>
24. Стратегія розвитку фінтеху в Україні до 2025 року: сталий розвиток інновацій, кешлес та фінграмотність / Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/files/DDWIAwXTdqdClp>
25. Супермаркет для банкірів. Як побудували фінансовий маркетплейс, який відвідує майже 30% українського інтернету URL: <https://forbes.ua/company/supermarket-dlya-bankiriv-yak-treeum-pobuduvali-finansoviy-marketpleys-yakiy-vidvidue-mayzhe-30-ukrainskogo-internetu-12082021-2261>
- Фінтех 2022 URL: <https://psm7.com/uk/fintech>
26. Теслюк С. А., Матвійчук Н. М., Демчук Н.В. Краудфандинг як сучасний спосіб фінансування: проблеми та перспективи його розвитку в Україні. *Економіка та суспільство*. 2022. № 37. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1183>
27. Теслюк С. А., Матвійчук Н. М., Деркач О., Корх Н. Необанки: сутність та перспективи розвитку в Україні *Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки*. 2021. №3. С.61-71. URL: <https://echas.vnu.edu.ua/index.php/echas/article/view/693>
28. Україна 2030Е –країна з розвинутою цифровою економікою: веб-сайт. URL: <https://strategy.uifuture.org/kraina-z-rozvinutoyu-cifrovoyu-ekonomikoyu.html>
29. Упровадження стандарту ISO 20022. URL: <https://bank.gov.ua/ua/payments/project-iso20022>
30. Українці дедалі більше віддають перевагу cashless-розрахункам URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/ukrayintsi-dedali-bilshe-viddayut-perevagu-cashless-rozrahunkam>

31. Цифрова адженда 2020 URL: <https://ucci.org.ua/uploads/files/58e78ee3c3922.pdf>
32. Цифрові трансформації в Україні__URL: http://eap-csf.org.ua/wp-content/uploads/2021/04/Research_DT_PF_WG2_ua-1.pdf
33. Цифрова економіки: тренди, ризики та соціальні детермінанти URL: https://razumkov.org.ua/uploads/article/2020_digitalization.pdf
34. Цифрові технології в банках в умовах війни: кейс IBOX BANK та міжнародний досвід. URL: <https://ua.news.ua/money/tsyfrovyye-tehnologyy-v-bankah-v-uslovyah-voyny-kejs-ibox-bank-y-mezhdunarodnyj-opyt>
35. Цифровізація у 2022 році: які нові проєкти запустять в Україні URL: <https://lviv.media/tsyfrovizatsiia-u-2022-rotsi-i-aki-novi-proiekty-zapustiat-v-ukraini/>
36. Cashless-розрахунки в Україні стабільно зростають URL: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/cashless-rozrahunki-v-ukrayini-stabilno-zrostayut>
37. Cashless URL: promo.bank.gov.ua/cashless/#section-11
38. Digital finance package: офіційний сайт Європейської Комісії. URL: https://ec.europa.eu/info/publications/200924-digital-finance-proposals_en
39. E-banking.ProCreditBank URL: <https://www.procreditbank.com.ua/business-clients/teller-services/internet-banking/>
40. Evolution of open banking: role of bBigDate in changing fintech URL: <https://www.globaltechcouncil.org/big-data/evolution-of-open-banking-role-of-big-data-in-changing-fintech>.
41. IFC та Асоціація FintTech та інноваційних компаній співпрацюватимуть для розвитку цифрових фінансів в Україні: веб-сайт International Finance Corporation (IFC). URL: <https://pressroom.ifc.org/all/pages/PressDetail.aspx?ID=26321>
42. SupTech, RegTech та FinTech — що це таке і у чому різниця: пояснює експерт НБУ. URL: <https://ain.ua/ru/2019/05/17/suptech-regtech-ta-fintech/>
43. Top Use Cases for Open Banking Enabled Big Data URL: <https://www.disruptionbanking.com/2022/07/06/top-use-cases-for-open-banking-enabled-big-data/>

**Інформація щодо нормативно-правових актів (НПА),
прийнятих Правлінням Національного банку України
на виконання вимог Закону України «Про платіжні послуги»**

НПА, які діяли на виконання вимог Закону України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні»		НПА, прийняті на виконання вимог Закону України «Про платіжні послуги»	
Реквізити НПА (назва, дата, номер,)	Предмет регулювання	Реквізити НПА (назва, дата, номер, посилання)	Предмет регулювання
Інструкція про порядок відкриття і закриття рахунків клієнтів банків та кореспондентських рахунків банків – резидентів і нерезидентів (постанова Правління НБУ №492 від 12.11.2003 (у редакції постанови Правління НБУ від 01.04.2019 №56)	Інструкція регулювала: 1) порядок відкриття та закриття банками, їх відокремленими підрозділами, які здійснюють банківську діяльність від імені банку, та філіями іноземних банків в Україні (поточних, вкладних (депозитних) рахунків, рахунків умовного зберігання (ескроу) клієнтів банків; 2) порядок відкриття та закриття банками кореспондентських рахунків банкам (резидентам і нерезидентам), філіям іноземних банків в Україні; 3) особливості здійснення операцій за окремими рахунками клієнтів, що відкриваються відповідно до законів України.	Інструкція про порядок відкриття та закриття рахунків користувачам надавачами платіжних послуг з обслуговування рахунків (постанова Правління НБУ №162 від 29.07.2022). https://bit.ly/3BwXH0V	Інструкція регулює порядок відкриття та закриття: 1) банками банківських рахунків клієнтам, кореспондентських рахунків банкам (резидентам і нерезидентам), філіям іноземних банків в Україні; 2) небанківськими надавачами платіжних послуг (платіжними установами (зокрема малими платіжними установами), філіями іноземних платіжних установ, установами електронних грошей, операторами поштового зв'язку) платіжних рахунків користувачам; 3) особливості здійснення платіжних операцій за окремими рахунками користувачів.
Інструкція про безготівкові розрахунки в Україні в національній валюті (постанова Правління НБУ №22 від 21.01.2004	Інструкція встановлювала загальні правила, види і стандарти розрахунків клієнтів банків та банків у грошовій одиниці України на території України, що здійснюються за участю банків.	Інструкція про безготівкові розрахунки в національній валюті користувачів платіжних послуг (постанова Правління НБУ №163 від 29.07.2022). https://bit.ly/3oLBEMg	Інструкція визначає: 1) порядок ініціювання та виконання платіжних операцій за рахунками користувачів платіжних послуг, які відкриті в надавачів платіжних послуг з

НПА, які діяли на виконання вимог Закону України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні»		НПА, прийняті на виконання вимог Закону України «Про платіжні послуги»	
Реквізити НПА (назва, дата, номер,)	Предмет регулювання	Реквізити НПА (назва, дата, номер, посилання)	Предмет регулювання
			<p>обслуговування рахунку;</p> <p>2) обов'язкові реквізити платіжної інструкції, вимоги щодо їх заповнення;</p> <p>3) порядок виконання надавачами платіжних послуг заходів щодо арешту коштів на рахунках користувачів.</p>
<p>Положення про порядок здійснення банками України вкладних (депозитних) операцій</p> <p>(постанова Правління НБУ №516 від 03.12.2003</p>	<p>Положення регулювало загальний порядок залучення банками України та філіями іноземних банків в Україні грошових коштів (як у національній, так і в іноземній валюті) або банківських металів від вкладників на їх поточні, вкладні (депозитні) рахунки та розміщення банками України ощадних сертифікатів.</p>	<p>Положення про порядок здійснення банками України вкладних (депозитних) операцій та операцій з ощадними сертифікатами банку (постанова Правління НБУ №516 від 03.12.2003 у редакції постанови Правління Національного банку України від 14.07.2022 №144)</p> <p>https://bit.ly/3PMJVLV</p>	<p>Положення викладено у новій редакції, яке регулює загальний порядок:</p> <p>1) залучення банками України та філіями іноземних банків в Україні грошових коштів або банківських металів від вкладників на їхні вкладні (депозитні) рахунки;</p> <p>2) здійснення банками України операцій з ощадними сертифікатами. Крім того, у Положенні:</p> <p>1) терміни приведені до відповідності до вимог Закону України «Про платіжні послуги»;</p> <p>2) розширено перелік операцій за вкладними (депозитними) рахунками, операціями з перерахування коштів з платіжного рахунку, відкритого у небанківського надавача платіжних послуг на вкладний (депозитний) рахунок вкладника в банку та повернення коштів і нарахованих процентів з вкладного (депозитного) рахунку</p>

НПА, які діяли на виконання вимог Закону України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні»		НПА, прийняті на виконання вимог Закону України «Про платіжні послуги»	
Реквізити НПА (назва, дата, номер,)	Предмет регулювання	Реквізити НПА (назва, дата, номер, посилання)	Предмет регулювання
Порядок відкриття і закриття рахунків виборчих фондів та фондів всеукраїнського референдуму (постанова Правління НБУ №102 від 15.07.2020)	Порядок регулює відкриття і закриття банками, їхніми відокремленими підрозділами, які здійснюють банківську діяльність від імені банку, та філіями іноземних банків в Україні накопичувальних, поточних рахунків: 1) виборчих фондів відповідних кандидатів, політичних партій, місцевих організацій політичних партій під час підготовки та проведення виборів Президента України, народних депутатів України, місцевих виборів; 2) фонду ініціативної групи всеукраїнського референдуму за народною ініціативою (далі - фонд ініціативної групи), фонду агітації щодо ініціативи проведення всеукраїнського референдуму за народною ініціативою політичної партії, громадської організації (далі - фонд агітації щодо ініціативи партії, громадської організації) під час збору підписів	Зміни до Порядку відкриття і закриття рахунків виборчих фондів та фондів всеукраїнського референдуму (постанова Правління НБУ №99 від 16.05.2022) https://bit.ly/3vxSEt0	на платіжний рахунок; 3) уточнено порядок здійснення розрахунків за ощадними сертифікатами банку в валюті/банківських металах у яких вони номіновані; 4) виключено норми щодо договорів банківського рахунку. Змінами до Порядку: 1) приведено терміни у відповідність до вимог Закону України «Про платіжні послуги»; 2) визначено порядок зберігання банками документів, що подаються клієнтом під час відкриття рахунку; 3) надано право банкам у внутрішніх документах самостійно визначати уповноважену(их) особу(іб), яка(і) має право підписувати заяву про відкриття рахунку.

НПА, які діяли на виконання вимог Закону України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні»		НПА, прийняті на виконання вимог Закону України «Про платіжні послуги»	
Реквізити НПА (назва, дата, номер,)	Предмет регулювання	Реквізити НПА (назва, дата, номер, посилання)	Предмет регулювання
	виборців на підтримку ініціативи проведення всеукраїнського референдуму за народною ініціативою; 3) фондів всеукраїнського референдуму ініціативних груп, а також політичних партій, громадських організацій під час підготовки та проведення всеукраїнського референдуму.		
Інструкція про порядок відкриття та закриття Національним банком України рахунків клієнтам (постанова Правління НБУ №74 від 15.04.2022)	Інструкція регулює порядок відкриття та закриття Національним банком України рахунків клієнтам, зазначеним у статті 42 Закону України «Про Національний банк України»	Зміни до Інструкції про порядок відкриття та закриття Національним банком України рахунків клієнтам (постанова Правління НБУ №138 від 07.07.2022) https://bit.ly/3zPBVnG	Змінами до Інструкції: 1) приведено терміни у відповідність до вимог Закону України «Про платіжні послуги»; 2) встановлено обов'язок для: - Національного банку України надсилати повідомлення до органу державної виконавчої служби або приватного виконавця про відкриття або закриття рахунку клієнта, внесеного до Єдиного реєстру боржників; - клієнта письмово повідомляти Національний банк України, у якому відкритий рахунок про наявність обтяження майнових прав на грошові кошти, що знаходяться на банківському рахунку у строк, визначений Законом України «Про забезпечення вимог кредиторів та реєстрацію

НПА, які діяли на виконання вимог Закону України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні»		НПА, прийняті на виконання вимог Закону України «Про платіжні послуги»	
Реквізити НПА (назва, дата, номер,)	Предмет регулювання	Реквізити НПА (назва, дата, номер, посилання)	Предмет регулювання
			обтяжень”; 3) виключено форми заяв про відкриття рахунків та визначено вимоги до заповнення реквізитів заяв про відкриття/закриття рахунків клієнтів.
Положення про порядок надання банками інформації про відкриття/закриття рахунків фізичних осіб, унесених до Єдиного реєстру боржників, до органів державної виконавчої служби або приватних виконавців (постанова Правління НБУ №60 від 18.04.2019)	Положення встановлювало обов'язок банкам: 1) у день відкриття або закриття рахунків фізичним особам перевірити наявність інформації про внесення відомостей про цих фізичних осіб до Єдиного реєстру боржників; 2) у разі наявності в реєстрі інформації про фізичну особу-боржника в день відкриття/закриття рахунку надіслати органу державної виконавчої служби або приватному виконавцю повідомлення про відкриття /закриття рахунку такою особою.	Положення про порядок повідомлення надавачами платіжних послуг з обслуговування рахунків інформації про відкриття/закриття рахунків користувачів, унесених до Єдиного реєстру боржників, органам державної виконавчої служби або приватним виконавцям (постанова Правління НБУ №116 від 13.06.2022) https://bit.ly/3JmzT1F	Положення регулює порядок надсилання надавачами платіжних послуг з обслуговування рахунків повідомлення про відкриття/закриття рахунків користувачу, інформація про якого внесена до Єдиного реєстру боржників, до органів державної виконавчої служби або приватним виконавцям
-	-	Постанова Правління Національного банку України «Про запровадження номера платіжного рахунку користувача та електронного гаманця в Україні» (№158 від 26.07.2022) https://bit.ly/3zQTHac	Постанова регулює порядок формування небанківськими надавачами платіжних послуг з обслуговування рахунків/емітентами електронних грошей (уключаючи банки, установи електронних грошей, філії іноземних установ електронних грошей, операторів поштового зв'язку), які відповідно до Закону України “Про платіжні послуги” мають право

НПА, які діяли на виконання вимог Закону України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні»		НПА, прийняті на виконання вимог Закону України «Про платіжні послуги»	
Реквізити НПА (назва, дата, номер,)	Предмет регулювання	Реквізити НПА (назва, дата, номер, посилання)	Предмет регулювання
			відкривати платіжні рахунки користувачам/електронні гаманці комерційним агентам/користувачам /споживачам, структури номера платіжного рахунку користувача та електронного гаманця.
Положення про здійснення операцій з використанням електронних платіжних засобів (постанова Правління НБУ №705 від 05.11.2014)	Положення встановлювало порядок емісії електронних платіжних засобів та здійснення операцій з їх використанням	Положення про порядок емісії та еквайрингу платіжних інструментів (постанова Правління НБУ від 29.07.2022 №164) https://bit.ly/3PTKiUW	Положення встановлює вимоги: - до емісії платіжних інструментів, зокрема платіжних карток, передплачених платіжних інструментів; - обов'язкові умови договорів, що, зокрема укладаються між емітентами та еквайрами, емітентами та користувачами; - порядок використання платіжних інструментів для ініціювання платіжних операцій; - порядок еквайрингу платіжних інструментів; - загальні правила документообігу за операціями з використанням платіжних інструментів; - особливості використання платіжних інструментів у платіжних системах; - загальні вимоги до безпеки здійснення платіжних операцій з використанням платіжних інструментів.

НПА, які діяли на виконання вимог Закону України «Про платіжні системи та переказ коштів в Україні»		НПА, прийняті на виконання вимог Закону України «Про платіжні послуги»	
Реквізити НПА (назва, дата, номер,)	Предмет регулювання	Реквізити НПА (назва, дата, номер, посилання)	Предмет регулювання
Інструкція про міжбанківський переказ коштів в Україні в національній валюті (постанова Правління НБУ від 16.08.2006 № 320)	Інструкція визначає загальні вимоги щодо функціонування в Україні СЕП та порядку виконання міжбанківського переказу коштів через кореспондентські рахунки банків-резидентів, філій іноземних банків у національній валюті України.	Зміни до Інструкції про міжбанківський переказ коштів в Україні в національній валюті (постанова Правління НБУ від 01.08.2022 № 167 «Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Національного банку України») https://bit.ly/3oQQWiV	
Постанова Правління НБУ від 12.02.2013 №42 «Про врегулювання питань щодо приймання готівки для подальшого її переказу»	Постанова впорядковувала діяльність, пов'язану з прийманням готівки для подальшого її переказу	Положення про залучення комерційних агентів для надання фінансових платіжних послуг (постанова Правління НБУ від 02.08.2022 № 168) https://bit.ly/3d0ve5M	

Навчальне електронне видання

Теслюк Софія Анатоліївна

ЦИФРОВІ ФІНАНСИ

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ ТА ВИКОНАННЯ
САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ**

1,7 др.аркуша